

Parashat Vayishlach
Parting Ways
Rabbi Shai Finkelstein

בראשית לב פסוק יב

הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אָחִי מִיַּד עֶשָׂו כִּי-יִרְאֶה אֹנְכִי אֹתוֹ פֶּן-יָבֹוא וְהִפְנִי אִם עַל-בָּנָיִם:

בראשית לג פסוק א

וַיֵּשֶׂא יַעֲקֹב עֵינָיו וַיִּרְאֵה וְהִנֵּה עֶשָׂו בָּא וְעִמּוֹ אַרְבַּע מְאוֹת אִישׁ וַיַּחֲצֵ אֶת-הַיְלָדִים עַל-לְאָה וְעַל-רָחֵל וְעַל שְׁתֵּי הַשָּׂפֹחוֹת:

בראשית לג פסוק ד

וַיִּרְצַע עֶשָׂו לִקְרָאתוֹ וַיַּחֲבֹקְהוּ, וַיִּפֹּל עַל-צַוְאָרוֹ וַיִּשָּׂקְהוּ וַיִּבְכּוּ.

בראשית לג פסוקים ח-טז

ויאמר מי לך כל-המחנה הזה אשר פגשתי ויאמר למצא-חן בעיני אדוני: ויאמר עשו יש-לי רב אחי יהי לך אשר-לך: ויאמר יעקב אל-נא אם-נא מצאתי חן בעיניך ולקחת מנחתי מידי פי על-כן ראיתי פניך כראת פני אלהים ותרצני: קח-נא את-ברכתי אשר הבאת לך כי-חנני אלהים וכי יש-לי-כל ויפצר-בו ויקח: ויאמר נסעה ונלכה ואלכה לנגדך: ויאמר אליו אדני ידע כי-הילדים רפים והצאן והבקר עלות עלי ודפקום יום אחד ומתו כל-הצאן: יעבר-נא אדני לפני עבדו ואני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה אשר-לפני ולרגל הילדים עד אשר-אבא אל-אדני שעירה: ויאמר עשו אציגה-נא עמך מן-העם אשר אתי ויאמר למה זה אמצא-חן בעיני אדני: וישב ביום ההוא עשו לדרכו שעירה:

רש"י

וישקוהו. נקוד עליו; ויש חולקין בדבר הזה בברייתא דספרי, יש שדרשו נקדה זו שלא נשקו בכל לבו, אמר רבי שמעון בן יוחאי, הלכה היא בידוע שעשו שונא ליעקב, אלא שנכמרו רחמיו באותה שעה ונשקו בכל לבו (ספרי במדבר):

ספורנו

וירץ עשו. נהפך לבו כמו רגע בהכנעותו של יעקב כענינו בגלות עם בני עשו האומר בגבוה מי יורידנו ארץ והורה שנהיה נמלטים מיד חרב גאותו בהכנעה ומנחה

אברבנאל

ואני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה אשר אתי עד אשר אבא אל אדוני. ותהיה הכוונה עד אשר אבא אל אדוני על יצחק אביו שילך לאטו עד אשר יבא לאטו אל יצחק שהוא האדון שלו באמת.

בראשית רבה עח:טז

וישב ביום ההוא עשו לדרכו שעירה, וארבע מאות איש שהיו עמו היכן הם, נשמטו פל אחד ואחד הלך לדרכו, אמרו שלא נכוה בגחלתו של יעקב. אימתי פרע להן הקדוש ברוך הוא, להלן (שמואל א ל, יז): ולא נותר מהם איש כי אם ארבע מאות איש נער אשר רכבו על הגמלים וינסו.

רש"ר פרק ל"ג פסוק טו

וישב לדרכו שעירה – כוונת תיבת "לדרכו" איננה ברורה כל צרכה. יתכן שהיא מציינת את כיוון החיים והלך הרוח שאליהם חוזר עתה עשו. שכן זוהי הפעם האחרונה בה רואים אנו את יעקב ועשו ביחד, ומכאן ואילך נפרדו דרכי חיהם לגמרי. כשם שמפגש גיד הנשה יגיע לקיומו ולהשלמתו בעתיד הרחוק; כך גם הפגישה המכובדת הזו בין האחים, אינה אלא סימן ורמז למהות היחסים שישלטו לבסוף באחרית הימים בין יעקב לעשו. אך ביום ההוא וכן לימים מרובים שלאחריו, שב עשו לשעיר, לדרכו הרגילה.

נצי"ב העמק דבר

לדרכו. ברוגז מעט ולא נפטרו זה מזה בנשיקה כמו לבן אלא הלך לו שעירה. ומש"ה לא הלך עוד יעקב לשעיר לקבל ממנו כבוד. אחר שראה פני עשו שאינו עמו עוד:

בראשית רבה עח:יד

אמר רבי אבהו חזרנו על כל המקרא ולא מצאנו שהלך יעקב אבינו אצל עשו להר שעיר מימיו, אפשר יעקב אמתיה היה ומרמה בו, אלא אמתיה היה הוא בא אצלו, לעתיד לבוא, הדא הוא דכתיב (עובדיה א, כא): ועלו מושיעים בהר ציון לשפט את הר עשו.